

PAPER DETAILS

TITLE: TÜRK MEDENİ USUL HUKUKUNDA İADEİ MUHAKEME

AUTHORS: Bilge UMAR

PAGES: 261-298

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/96558>

TÜRK ME
İ

I. Ciriş ve İade muhalef

2. Müddetin mâhiyeti
3. Hüküm kesinleşme
4. Hâkimin takdir s
5. Kanunumuzun ik

VII. İadei muhakeme pro

1. Dilekçenin hangi
2. Dilekçenin muhte
3. Teminat gösterme
4. Prosedürün birinc
5. Prosedürün ikinc
6. Prosedürün üçünc
7. Bütün prosedürün
8. Varılan sonucun

Meselâ Fransa'da İkinci
 lerinin resmî bir makâ
 liklerinden teşkil ettik
 verdikleri kararların y

bb) Tebliğ veya
 dedir; bu faraziyyede or

cc) Keza, gerekç
 da yok sayılmalıdır ⁶.

b) *Etkisiz* veya
 Entscheidungen. Bâti

imtiyazından faydalanan
benzerleridir.

bb) İstihdaf ettiği
câiz olmayan kararlar ¹⁴
mayan bir aynî hak tesis
ve yatakta ayrılığına hü

cc) İstihdaf ettikle
mümkün bulunmayan ka
aleyhine verilen karar ¹⁵

Bu sayılan iki kat

makla beraber aslî mahi
sayılmak gerekir ¹⁸.

İadei Muhakemenin
ki, esasen lehde bir kara
amaciyle iadei muhakem

İadei muhakeme üz
şâmil olarak ortadañ
hükümlerdendir ve iadei
da keza aynı sebeple bir
dan eski ve yeni karar
müteâllik yahut inşaîdir

Kararlar»a karşı da
ve binaenaleyh câiz
itirazın ref'i kararlar

2. Mahkeme hü
mün sonuçlarını doğu
nin sonucu iadei muh
de ihtilâf mahkeme
üzerine son bulmuştu
dairesinde sonuçsuz

3. İadei muhak

sebepe daha eklemiştir.
edilemez³².

2. İadei muhaker
olsun, türk hukukunda
kunda ise, ZPO §. 579
noksanına işaret eden -
lage: Butlan Dâvası» ile
olarak hükmün hukuk
olarak açılacak dâva
birbirinden farklıdır.

3. ZPO §. 580 be

maması görülmüştür

İşaret edelim ki, ia
olarak sayılmış bulunm
Kanunlarındaki hükmü
yorumu ile bizde de u

IV. İadei Muhake

1. *Muhakeme est*
olunan şahsın fiili yüzü
hüküm verildikten sonra

Neuchâtel CPC art. 403
üzerinde düşünülmeden

b) Alman doktrin
meselâ bir fotoğrafın
bulunmuş olması deme
görüşümüzce vesika sö
dahi vesika saymak r
müessesesinin amacına
sayabilmek - hiç de ğils
anlaşılmasını mümkün k
îazla ileri gitmek olacal

Mahkemesi tatbikatını ortadan kaldırılmak i
evvel veya temyiz sür
 için ibraz edilebilecek
 ridir ⁴¹.

g) Yeni bir şâh
 vakıayı sâbit gösteren
 mış bir şahadeti göst
 önemli olarak, bazı v
 iadei muhakeme yolu

dırdığı yeni elde edilmiş v
 delili mahiyetinde değil
 güvenilemez bir kimse o
 bent 1 uygulanamaz ve i

Bu görüş HUMK m
 şâhidin yalancı şâhitlikte
 olmasa bile bu 4. bent ge

j) Burada incelen
 bir mes'ele de şudur: Dah
 bir vesikanın hüküm ve

bir tarih varsa görülmüş
 299 şartları gerçekte
 atılması tehlikesine
 ve HUMK m. 299 un
 da aynen ve belki da

Son fa
 yâni üçüncü
 lüzumu, şu
 Alacak
 câri hesap
 karşı iptal

2. *Hükme esas tutulması*
(*HUMK m. 445 bent 2*)

Kanun, yukarıdaki
hükme tâbi tutmaktadır.

a) Senedin sahte
sâbit gören bir mahkemeye

b) Senedin sahte
«mevkide» ikrar edilmiş

c) Senedin sahte
halleden karar verilmiş

rına dayanarak öne sür
 Sözü edilen Temyiz ka
 sebep dolayısıyla iadei
 kararının kesinleştiği
 esasen bir Ceza Mahk
 «*Hâdisede* iadei muhal
 ilâmının kesb-i kat'ıyy
 ğinden, *bu Temyiz ka*
 vardığı sonuç bize y
 Temyiz Mahkemesini
 düşündüğü ve çözümü

3. *Eski dâvadaki fesih veya nakzolunara 445 bent 3).*

Bu meald
bent 6 da da

Ortadan kaldırılan
mesi, bir İdarî Mahkem
iadei muhakeme ile orta
olmalıdır; o kararlar bi
haklı göstermişlerse ar
caiz değildir ⁵⁶.

d) Şahit veya bilir kişi hükmü önemli değildir ⁶⁰.

e) Burada da rücu bulunmamaktadır; şahit şahit veya bilirkişi alemlerle sâbit olması dahi yeter.

f) Eski dâvada rücu tesir etmiş olmalıdır. Eski hükmü verilmiş idiysen gerçeğe aykırı olarak sabotaj olamaz ⁶².

taçtır ve böyle bir görü
bu konuda tatmin edici
halbuki söylenen esas
dolayı bir haksız fiil dâv
yalan yere yeminin eda
yalan yere yeminden o
dâvasının temeli ayrıdır
temelinde bulunan «yala
dâva kaybedilerek bazı

Esasen Hukuk Ma
tazminat dâvasının görü

olmaz, çünkü bu dâv
edâ edildiğinden dol
sında büyük farklar

Ansay'ın görüşü
şudur: Müellif, nakle
muhakemeye gidileb
yetinmemekte, bir
elde edilmiş bir «ya
bulunmadığı halde
açılmış bulunan cez

(HUMK m. 288 ve so-
yere edâ edildiği Ceza
edilebilir. Şurası iyice
edilen yeminin değil,
edilemeyecek bir vakıa
clduğu Ceza Mahkeme
enaleyh yalan yere ye
bileceği faraziyeler va
olmayarak verilen bi
iadei muhakemeyi sağ
belirtmiştir ⁷¹.

a) Üçüncü şahıs
 imkân veremez ⁷³. Ta
 ortak bulunmuş ise
 olabileceğinin ⁷⁴ aksine
 tarafça mücerret bilir
 görüşümüzce yoktur;
 ziyesi bu bent dışında
 hileye ortaklık etmiş o
 bilmiş olması durum
 bentteki «mahkûmun
 onun bilgisi ile bir üç

dâvalıya ait olduğu ⁷⁷
bu hakkın *taraf*lara ait
edilirse hâdisede mahkûm
imkânı tanınmış bulun

Yabancı kanunların
mahkûmunaleyhten de
bahsedilmiş olması da

c) Ne gibi filler
eder ⁷⁸. Hile ve hüd'a
menfi bir fiil tarzında

Bu hal
muhakeme

a) Fiil ehliyeti
tayin edilmiş bir m
bağlanması bu bende
dayanarak iadei muh
silin değil, kendisi ta
görölmüşse, fiil ehli
dâvanın sonuna kada

b) Tarafı temsi

TÜRK MEDİ

Alman ZPO
arasında İta
3 ve Aargau
yüzünden C
halinde iade

Kanunumuz «isti
tiğine göre, hakkında
veya ileri sürülüp de
karara karşı iadei r
hakkında *memnuiyet*
fıkrasının ikinci cür

Mercii kararının aykırı
fakat Tetkik Mercii ka
mahkemeye intikalind
halbuki iadei muhaker
istisnaî bir hukukî vas

c) Bu bentte söz
kararı veya bir hakem
bulundukta, tenfiz kar
malar yapılarak ⁹⁵ ince

aa) İki ilâmdan k

β) Yabancı mahl
alınmışsa fakat böyle bi
görülmesi sırasında bil
bkz. aşağıda f.

bb) İlâmların iki
lerden verilmiş ise. Bu

α) İkisi için de
muhakemeye gidilebilir

β) Bu ilâmların n
ise, lüzumu tenfiz ka

e) Genel hükümden, ikinci ilâmdaki tarafların aynı olma

f) İncelediğimi gidilebilmesi için bu caktır ve bu da, ikinci haberi olmaması şâdâvanın görölmesi s haberdar bulunmuş o dermeyanını derpiş e voluna da basvurma

a) Bu, kanunumu
kanunlarımızın diğerle
hemen hepsinde görüldü
bulmuş olmak» vakıası
maya lüzum görmeksiz
kaide yaratmak metodu
mahzurlu bir durumun

b) Önce işaret e
(İİK 277) müessesesinin
fazla değildir. Çünkü
diğer imkânları ile telâ

ve tebdil yasağı hiç
hüküm elde edilebilece

c) Incelediğimi
eski dâva hükme ba
mıştır ve bu bakımd
299 un himayesinde
alacaklı veya halef t
olan kimseye, mümkn

d) Hernekadar
sonrakilerdeki iptal

anlaşma ve dâva içinde
hükme müessir olmam
muhakeme isteğini inc
kemeye cevaz yoktur ¹⁰
isbatına ve asıl ihtilâfın
Keza, hileli anlaşmanın
ğince tarafların dâva
davranışın hükme mü
dolayısıyla esasen dâva
alacaklı iadei muhaker

f) İhtilâfın özün

sebebi sayılmış vaki
aldıramıyan kimse (v
ve alacaklıları) da i
münakaşasını daha ö

2. HUMK m. 4
istemek yetkisi bir
çünkü birinciye ayk
olunmuştur ¹¹¹ a. Bu
beklenebilir: Hüküml
bulunduğundan ikisi c

günden; 2., 4. 5., 6.,
 sebebi sayılan vakıayı
 8. ve 9. bentlerdeki hal
 olan tarafa veya onun
 mümessiline tebliğ edi
 445 bent 3 deki faraz
 başlangıcı, hükme esas
 ittila' tarihidir ¹¹³ a. HU
 lının hükümden haber
 HUMK m. 445 bent 10
 tâbi bulunduğu zamana

etmemesi, HUMK m. 445'de belirtilmektedir. Fakat m. 446'daki fıkha göre görüşümüze son derece yakın kullanma imkânı zarfında bulunmaktadır.

VII. İadei muhakke

1. İadei muhakke hükmü veren mahkeme m. 445 bent 10'daki

dir: «Teminat hâkim ta
mezse, gıyaba bırakma

4. İadei muhakeme
mahkeme tarafından iste
incelenmesi safhasıdır. H
ve re'sen yapar ¹²³. Bu sa
larının (die Prozessvorau
iadei muhakeme isteğinin
kaldırılmak istenen hük
isteyenin böyle bir isteğ
muhakeme müddetine ri

Bu safhada, es
vakıanın dahi serbes
mez ¹²⁹. Temyiz Ma
benimseyeceği kuvve

7. İadei muhak
genel hükümlere tâ
hükümler sevketmem

8. Varılan sonu
için daha elverişli
lâzımdır Çünkü mes

HUMK m. 535 herneka
istemekten feragat kon
ları bakımından dahi a

IX. İadei muhake

1. Kararın sonuç
edelim ki bir hükme k
o hükmün icrasını tehi
olan mahkeme teminat
(HUMK m. 449). Devle
tehiri icra isteklerinin

hüküm makabline şâr
ikinci evlenme tarih
istermez varmak zorun
dâva edilebilir. Bizim
hâl tarzının her zaman
lerle çözülmesinin da
özel hükümler bulur
hükmün makable şâm
varmanın mümkün bu

TÜRK MEDENİ

GMÜR: Kommentar zum sch

(Eherecht), 2. Auflage,

GODIN: Ehegesetz (Kommenta

GÜRDOĞAN: Medeni Usul Hu

17, 22, 92, 97, 103, 111 b

HUG: Die Wahrheitspflicht de

KELLER/PFISTER: Die Zivilp

3. Auflage, Aarau 1947.

KURU: Nizasız Kaza, Ankara

KURU: HUMK. nun 445. madd

keme (Adalet Dergisi, 1

LEUCH: Die Zivilprozessordnu

Bern 1956. dn. 19.

MARTINO/SEVERINO: Codice

İHFM. : İstanbul

İst. B. D. : İstanbul

KARAOK : Huku

ÖZTEK-

KAZANCI: Nazar

Ank

RG. : Resm

Tem. Kar. : Temy